

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕТНОПЕДАГОГІКА

Освітня програма: «Дошкільна освіта»
Спеціальність: 012 Дошкільна освіта
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Компетентності
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Етнопедagogіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (і)	Лисенко Олександра Миколаївна
Контактний телефон викладача	0502741618
E-mail викладача	oleksandra.lysenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Інтеркультурне різноманіття України розглядається позитивним фактором забезпечення духовного багатства народу. Поява нових суверенних держав на пострадянському просторі стало потужним фактором різкого посилення інтересу громадян цих країн до історії, мови, культури, традицій і звичаїв своїх народів. За межами сфери цих інтересів не могла залишитися етнопедagogіка як невід'ємний компонент культури, виробленої багатьма поколіннями предків. Етнопедagogіка як теорія народної педагогіки - це область сучасної педагогічної науки, що має міждисциплінарний характер, утворена на стику різних гуманітарних наук.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Етнопедagogіка” є розкрити закономірності розвитку етнопедagogіки, основні поняття української етнопедagogіки, проаналізувати її походження та становлення, особливості процесу формування і вільного розвитку дисципліни в незалежній Україні; підкреслити роль курсу в науковій та професійній підготовці студентів відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; формування на цій основі підходів щодо удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності спеціалістів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Етнопедagogіка” є</p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати закономірності розвитку етнопедagogіки як актуальної педагогічної дисципліни; • розкрити роль народної педагогіки в подальшому розвитку наукової педагогічної теорії і практики, що є надійним орієнтиром у створенні виховної системи, адекватної потребам українського державотворення та формування високоосвічених, духовно багатих і морально стійких особистостей, гідних громадян демократичної європейської держави; • спрогнозувати перспективи розвитку етнопедagogіки в демократичному суспільстві, як педагогіки національного розвитку, піднесення, відродження та етнічного самовиховання; • навчити студентів вивчати і усвідомлювати народний виховний досвід для підвищення рівня духовності майбутніх вчителів, відродження народних традицій у системі виховання 	
4. Компетентності	
<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-5. Здатність працювати в команді.</p> <p>КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.</p> <p>КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p> <p>КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.</p> <p>КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної,</p>	

зокрема, інклюзивної освіти.

КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

5. Результати навчання

- 5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
- 5.2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології, генерувати нові ідеї в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
- 5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів
- 5.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності
- 5.5. Організувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії
- 5.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини
- 5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти
- 5.8. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.
- 5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно -орієнтованого підходу, суб'єкт - суб'єктної взаємодії
- 5.13. Визначати проблему та понятійний апарат дослідження в сфері дошкільної освіти, збирати та аналізувати необхідну інформацію з різних джерел

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	загальна кількість годин
Лекції	12/4
Практичні	18/6
Самостійна робота	60/80

Ознаки курсу

семестр	спеціальність	курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий
IV	012 Дошкільна освіта	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Змістовий модуль 1. Етнопедагогіка – сукупне педагогічне знання

Тема 1. Загальні основи етнопедагогіки.	Лекція, практичне заняття	[3,7,9,17]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Педагогічні погляди українського народу	Лекція, практичне заняття	[8,11,12,13]	Опрацювати лекційний матеріал,	5 балів	До наступного заняття за

на становлення та розвиток особистості.			підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації		розкладом
Тема 3.. Рідна мова як основа народної педагогіки.	Лекція, практичне заняття	[1,4, 14,16,20]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття,	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2. Етнопедагогіка і виховний досвід народу					
Тема 4. Виховний ідеал української народної педагогіки.	Лекція, практичне заняття	[7,9,14,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації,	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5 Розумове виховання в українській етнопедагогіці.	Практичне заняття	[7,9,14,15]	Підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Розвиток естетичних смаків і фізичне виховання засобами народної педагогіки.	Лекція, практичне заняття	[6,9,10,12,14,]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 3.					
Тема 7. Формування моральних засад характеру в українській етнопедагогіці.	Практичне заняття	[4,6,9,12,16]	Підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Вимоги до вихователя в народній педагогіці	Лекція, практичне заняття	[1,2,6]	Опрацювати лекційний матеріал,	5 балів	До наступного заняття за

українців.			підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації		розкладом
Тема 9. Особливості української національної школи.	Лекція, практичне заняття	[9,10, 11,14, 19]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Семестр II Вид контролю – екзамен Максимальна оцінка – 100 балів (практичні заняття – 5x9=45 балів, контроль самостійної роботи – 5 балів, екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань

8. Політика курсу

Дотримання політики добросовісності. Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим.

Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка практичних завдань;
- розробка і оприлюднення відео презентацій;
- перевірка передбаченої програмою курсу самостійної роботи.

Допуском до іспиту є відвідування не менше 50 % занять, результати тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної дисципліни.

Викладання курсу базується на активній взаємодії між учасниками освітнього процесу.

9. Рекомендована література

1. Берко П. Нова парадигма української філософії. – Дрогобич:449“Коло”, 2003.
2. Берко П., Небелюк М. Еволюція філософічно-політичних поглядів Івана Франка. – Борислав, 2001.
3. Будник О. Особливості української етнопедагогіки [Текст] / О.Будник /У Дайджест: Школа-парк педагогічних ідей татехнологій. -2002.-№2.-С 116-118.
4. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача :навчальний посібник / Н. Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 336 с. 18.
5. Гнатюк В.М. Управління системою національного виховання учнів загальноосвітніх 8 навчальних закладів. – К.: Вид. "Сталь", 2006. – 312 с.
6. Гордійчук О.Є. Моральне виховання молодших школярів засобами етнопедагогіки : навч.-метод. посіб. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2011. – 183 с.

7. Гриців Т., Батрин В. Українська система виховання на засадах народної педагогіки : навч.-метод. посіб. для позакл. роботи в шк. – Чернівці : Народознав.-просвітн. центр "Факел Марії", 2013. – 263 с.
8. Грушевський Марко. Дитина у звичаях і віруваннях українського народу. – К.: Либідь, 2006. – 256 с.
9. В'ялов О. Ідеальний учень, або Модель випускника в школі "Початок мудрості" / О. В'ялов // Завуч. – 2009. – № 11 (377). – С.9-11.
10. Варецька О. В. Проблема єдності економічного та духовного виховання особистості в психолого-педагогічних дослідженнях /О. В. Варецька // Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : зб. наукових праць / редкол. Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін. – Київ – Запоріжжя, 2002.-Вип. 27.-С. 158-165.
11. Васіна З. Український літопис вбрання. – К., 2006.
12. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с.
13. Кіт Г.Г., Тарасенко Г.С. Українська народна педагогіка: курс лекцій. – Вінниця : Едельвейс і К, 2008. – 301 с.
14. Лисенко Н.В. Етнопедагогіка дитинства : навч.- метод. посіб. / Н. В. Лисенко . – К. :ВД «Слово» , 2011. – 720 с
15. Лозко Г.С. Етнологія України. Філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект. – К., «АртЕК», 2004.
16. Лозко Г.С. Українське народознавство. – 2-е вид., доповнене та перероблене. – К.: Вид. АртЕК, 2004. – С. 391-406.
17. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка: Навч. посіб. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005.- 174 с.Руденко Ю. Українська козацька педагогіка : витоки, духовні цінності, сучасність / Ю.Руденко,О.Губко. – К.: МАУП, 2007. – 384 с.
18. Сявавко Є.І. Українська етнопедагогіка : навч.-метод. посібник. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 159 с.
19. Тимофієнко Ю. В., Кузьменко В. В. Українська народна педагогіка і проблеми естетичного виховання шкільної молоді : навч. посіб. – Херсон : [б.в.], 2000. – 64 с.
- 20.Українознавство в системі освіти. Навч.посібник. – К.: Міленіум, 2004. – 312с.
- 21.Українська етнопедагогіка: історичний контекст : навч. посібник / ред. Н. Лисенко. – Івано-Франківськ : [б.в.], 2005. – 184 с.
- 22.Українська етнопедагогіка : навч.-метод. посібник / ред. В. Кононенко. – К. ; ІваноФранківськ : Плай, 2005. – 508 с.

Викладач – Олександра ЛИСЕНКО